

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (S. Daguța)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (N. Budăi, I. Dutca, D. Băbălău)

Î N C H E I E R E

16 noiembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecători

Dumitru Mardari
Mariana Pitic
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de Instituția Publică Compania
„Teleradio-Moldova”,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Instituția
Publică Compania „Teleradio-Moldova” împotriva Asociației Obștești „Centrul pentru
Educație Antreprenorială și Asistență în Afaceri” privind încasarea datoriei,
împotriva deciziei din 19 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 23 octombrie 2020, Instituția Publică Compania „Teleradio-Moldova” a depus
cerere de chemare în judecată împotriva Asociației Obștești „Centrul pentru Educație
Antreprenorială și Asistență în Afaceri” privind încasarea sumei de 1930 lei cu titlu de
datorie ce rezultă din prestarea serviciilor conform contractului de colaborare nr. CC-
13 încheiat la 03 februarie 2017, compensarea cheltuielilor de judecată suportate cu
titlu de taxa de stat în sumă de 270 lei achitată la depunerea cererii de chemare în
judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că la 03 februarie 2017 între IP Compania
„Teleradio-Moldova” și AO „Centrul pentru Educație Antreprenorială și Asistență în
Afaceri” a fost încheiat contractul de colaborare înregistrat cu nr. CC-13, potrivit căruia
părțile au convenit să colaboreze la realizarea emisiunii „Educația pentru carieră”, iar
conform pct.3.2-4 AO „Centrul pentru Educație Antreprenorială și Asistență în
Afaceri” s-a obligat de a achita serviciile reclamantului în termen de 5 zile de la
prestarea acestora și întocmirii facturilor.

Reclamantul a menționat că în baza contractului încheiat a prestat pârâtului
servicii prin realizarea emisiunilor, fiind eliberate lunar facturile fiscale în sumă totală
de 225 895 lei.

Reclamantul susține că deși pârâtul a recepționat facturile eliberate în perioada 31.03.2017 - 30.01.2018, ultimul a achitat doar suma de 223 965 lei ce rezultă din actul de verificare a achitărilor din 20 octombrie 2020, datoria pârâtului constituind 1930 lei.

Reclamantul a relatat că, în scopul soluționării litigiului pe cale extrajudiciară, în adresa pârâtului a remis reclamație cu nr.02-14/250 din 28 iulie 2020 prin care a solicitat achitarea datoriei în termen de 7 zile de la momentul recepționării reclamației. Reclamația prealabilă nu a fost recepționată de pârât, fiind restituită cu mențiunea ÎS „Poșta Moldovei” ca „nereclamat”.

Prin hotărârea din 22 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 30 iunie 2021, IP Compania „Teleradio-Moldova”, a depus apel nemotivat, iar la 14 februarie 2022, în interiorul termenului acordat de instanța de apel, a depus apel motivat, solicitând casarea integrală a hotărârii instanței de fond cu emiterea unei hotărâri noi de admitere a acțiunii.

Prin decizia din 19 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de IP Compania „Teleradio Moldova” și a fost menținută a hotărârea din 22 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că în realitate, între părți s-a stabilit un raport juridic în baza contractului sinalagmatic în care fiecare dintre părți s-a obligat reciproc, astfel încât obligația fiecăreia să fie corelativă obligației celeilalte părți, iar prin contractul de colaborare nr. CC-13 din data de 03 februarie 2017, IP Compania „Teleradio-Moldova” în calitate de prestator s-a obligat să realizeze emisiunile convenite cu AO „Centrul pentru Educație Antreprenorială și Asistență în Afaceri”, iar ultima în calitate de beneficiar, s-a obligat să recepționeze acestea și să achite prețul convenit, valoarea totală a contractului negociată între părți, constituind sumă de 224 000 lei.

Instanța de apel a stabilit că pentru actul nr. 55 pentru 31 martie 2017 de realizarea emisiunii „Buna seara”, actul nr.56 din 31 martie 2017, actul din 30 aprilie 2017, actul nr. 156 din 31 mai 2017, actul din 30 iunie 2017, actul nr. 210 din 31 iulie 2017, actul nr. 240 din 29 august 2017, actul pentru septembrie 2017, actul nr. 450 din 31 octombrie 2017, actul pentru noiembrie 2017, actul nr. 11 din 31 decembrie 2017, au fost emise facturile fiscale nr. 5328697 din 31 martie 2017, factura fiscală nr. 5328619 din 30 aprilie 2017, factura fiscală nr. 5328701 din 31 mai 2017, factura fiscală nr. 5328744 din 30 iunie 2017, factura fiscală nr. 5328816 din 31 iulie 2017, factura fiscală nr. 5328865 din 31 august 2017, factura fiscală nr. 5328894 din 30 septembrie 2017, factura fiscală nr. 5328912 din 31 octombrie 2017, factura fiscală nr. 5328953 din 30 noiembrie 2017, factura fiscală nr. 5329090 din 31 decembrie 2017, în total în sumă de 189 965 lei, pentru care AO „Centrul pentru Educație Antreprenorială și Asistență în Afaceri” a achitat în total suma de 223 965 lei.

Instanța de apel a apreciat critic alegațiile IP Compania „Teleradio Moldova” privind temeinicia datoriei în mărime de 1930 lei rezultată din facturi fiscale nr.5328776 din 30 iunie 2017 în sumă de 375 lei, nr.5328798 din 28 iulie 2017 în sumă de 200 lei, nr.5328868 din 31 august 2017 în sumă de 440 lei, nr.5328895 din 30 septembrie 2017 în sumă de 315 lei și nr.5329077 din 31 decembrie 2017 în sumă de 600 lei or, la materialele cauzei nu au fost prezentate probe în confirmarea acesteia,

nefiind anexate actele de executare a serviciilor convenite prin contractul încheiat la data de 03 februarie 2017, semnate de părțile contractante.

În accepțiunea instanței de apel facturile fiscale prezentate în baza cărora se solicită încasarea creanței datorate de beneficiar, nu au un suport probatoriu pertinent care ar demonstra cu certitudine legalitatea lor, prin prisma clauzelor contractuale stabilite la pct. 2.4 din contractul de prestări servicii încheiat la data de 03 februarie 2017. Mai mult, instanța de apel a respins argumentele apelantului cu referire la condițiile impuse prin contract la pct. 3.2 or, deși partenerul a fost obligat să efectueze plata în termen de cinci zile după prestarea serviciilor și înaintarea facturilor, la materialele cauzei lipsesc acte în confirmarea comunicării de către companie a documentelor emise.

Prin urmare, instanța de apel a apreciat ca fiind întemeiată concluzia instanței de fond, potrivit căreia obligația AO „Centrul pentru Educație Antreprenorială și Asistență în Afaceri” de a plăti serviciile prestate de IP Compania „Teleradio-Moldova” apare nu din data eliberării facturii fiscale de contabilitate a apelantului, dar potrivit contractului încheiat între părți, părțile contractante convenind că facturile de plată se eliberează în baza actelor de executare a serviciilor semnate bilateral.

Prin urmare, în lipsa temeiului de drept, la caz lipsa actelor de executare a serviciilor semnate bilateral în baza cărora ar putea fi eliberate facturile fiscale care constituie obiect al litigiului, anume a facturilor fiscale nr.5328776 din 30 iunie 2017 în sumă de 375 lei, nr.5328798 din 28 iulie 2017 în sumă de 200 lei, nr.5328868 din 31 august 2017 în sumă de 440 lei, nr.5328895 din 30 septembrie 2017 în sumă de 315 lei și nr.5329077 din 31 decembrie 2017 în sumă de 600 lei ne semnate de intimat urmează a fi apreciate în coroborare cu prevederile pct.2.4 din contract precum și art.118 din Codul de procedură civilă.

Distinct, instanța de apel a notat că documentele primare de plată prezentate de către intimat atestă faptul achitării de către AO „Centrul pentru Educație Antreprenorială și Asistență în Afaceri” în beneficiul apelantului în total a sumei de 223 965 lei, condiții în care nu se reține existența obligației intimatului de a plăti suma de 1930 lei, cât și nu s-a constatat existența unei astfel de datorii, iar în lipsa actelor de executare a serviciilor semnate bilateral de către părți prevăzute de pct. 2.4 a contractului încheiat, pretențiile în acest sens nu sunt întemeiate.

Cu referire la cheltuielile de judecată, instanța de apel a concluzionat că reieșind din faptul că pretențiile privind încasarea datoriei au fost respinse ca neîntemeiate, iar solicitarea privind încasarea cheltuielilor de judecată reprezintă pretenție subsecventă, ultima poartă soarta celei principale, urmând a fi respinsă ca neîntemeiată.

La 02 septembrie 2022, IP Compania „Teleradio-Moldova” a depus recurs împotriva deciziei din 19 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea integrală a deciziei contestate cu emiterea unei decizii noi de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului IP Compania „Teleradio-Moldova” și-a manifestat dezacordul cu soluția instanțelor de judecată, reiterând în acest sens circumstanțele de fapt și de drept din cererea de chemare în judecată și cererea de apel, menționând că instanțele de judecată nu au aplicat normele de drept care trebuiau aplicate, au interpretat eronat normele de drept aferente cauzei.

Referitor la alegațiile intimatului și la constatarea instanței de apel precum că apelantul nu a probat prin acte justificative valabile, semnate și aprobate de ambele părți temeinicia pretențiilor sale, recurentul consideră că odată fiind semnate actele de predare-primire cu timpul depășit al emisiunilor, AO „Centru pentru Educație Antreprenorială și Asistență în Afaceri” a recunoscut existența unei creanțe față de Instituția Publică „Teleradio-Moldova” din considerent că pentru fiecare emisiune sau reportaj depășit chiar cu o secundă trebuie să se achite o plată suplimentară. Prin urmare, durata emisiunilor a fost depășită semnificativ, iar intimatul cu rea-credință se eschivează de la plata serviciilor executate de recurent.

Prin urmare, așa cum prevede contractul în pct. 2.4 facturile se vor emite pe baza actelor de executare a serviciilor, semnate bilateral. Astfel, actul de predare- primire a fost semnat bilateral, iar recurentul a emis facturile în conformitate cu aceste acte, însă din rea-credință acestea nu au fost semnate de intimat.

În altă ordine de idei, recurentul a menționat că potrivit constatărilor instanței de apel, IP Compania „Teleradio-Moldova” în calitate de prestator s-a obligat să realizeze emisiunile convenite cu AO „Centrul pentru Educație Antreprenorială și Asistență în Afaceri”, iar ultimul în calitate de beneficiar s-a obligat să recepționeze și să achite prețul.

Distinct de cele relatate, recurentul a menționat că prețul unei emisiuni în sumă de 10000 lei a fost stabilit la pct. 2.2. din contractul din 03.02.2017, reieșind din faptul că durata unei emisiuni nu va depăși 20 de minute, fapt stabilit la pct. 1.1. lin. 1 din contract. Or, calcularea prețului de difuzare a unei emisiuni rezultă din durata de difuzare a acesteia, deoarece toate tarifele în instituția publică sunt stabilite per minut, per secundă, etc. Astfel că intimatul a acceptat producerea și difuzarea emisiunilor care depășesc timpul de 20 min, stabilit prin contract, a semnat actele de primire-predare, prin urmare, acesta este obligat să achite costul emisiunilor, conform timpului real de difuzare a acestora.

Prin prisma art. 971 din Codul civil (în redacția de până la 01.03.2019), recurentul consideră că pretenția privind încasarea datoriei în sumă de 1930 lei este întemeiată, iar concluziile instanțelor inferioare contravin circumstanțelor cauzei.

Recurentul a mai invocat că chiar dacă unele clauze nu au fost specificate expres în contract ele rezultă din natura lui în conformitate cu legea, cu uzanțele sau cu principiile echității. Prin urmare, chiar dacă durata emisiunilor au depășit 20 minute așa cum era prevăzut în contract, având în vedere conținutul, specificul și tematica acestora, s-a impus necesitatea prelungirii lor. De aceea, consideră că durata suplimentară a emisiunilor urmează a fi achitată de intimat în conformitate cu normele de drept.

Recurentul a mai menționat că decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe nu sunt motivate în sensul art. 6 § 1 al CEDO.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs menționează că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 19 mai 2022. Decizia motivată a fost expediată participanților la proces conform scrisorii de expediere a actului judecătoresc nr. 4885 din 15 iunie 2022, însă dovada recepționării deciziei contestate lipsește.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Astfel, instanța de recurs constată că IP Compania „Teleradio-Moldova”, s-a conformat prevederilor legale, declarând recurs la 02 septembrie 2022 împotriva deciziei 19 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, în conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

La 14 septembrie 2022, Curtea Supremă de Justiție a expedit în adresa intimatului copia cererii de recurs depusă de către IP Compania „Teleradio-Moldova” cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului.

Prin referința depusă la 11 octombrie 2022, AO „Centrul pentru Educație Antreprenorială și Asistență în Afaceri” a solicitat respingerea recursului depus de IP Compania „Teleradio-Moldova”.

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei recurate or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (Golder împotriva Regatului Unit, p.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de Instituția Publică Compania „Teleradio-Moldova”, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Instituția Publică Compania „Teleradio-Moldova”.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecători

Mariana Pitic

Victor Burduh